

ถ้าวันนี้สรรพากรเข้าตรวจภาษี ... คุณจะรับมืออย่างไร ?

เรื่องของการถูกออกเทียบเชิญ (หนังสือเชิญพบ หรือหมายเรียก) จากกรมสรรพากร ณ ชั่วโมงนี้ มิได้เป็นสิ่งเกินฝัน!

มูลเหตุของการตรวจสอบภาษี

คำถามที่ผู้เสียภาษีนักถามกันอยู่เสมอคือ "จะยื่นแบบอย่างไรจึงจะไม่ถูกสรรพากรเพ่งเล็งและหยิบยกขึ้นมาตรวจสอบภาษี"

การตรวจสอบภาษีซึ่งมีหลายวิธี เช่น การให้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยคัดเลือกออกมา ข้อมูลจากสรรพากรพื้นที่ มีการยื่นขอคืนภาษี (ถ้าไม่เหนียวจริงๆขอแนะนำว่าอย่าเสี่ยงดีกว่า) ตรวจสอบใบกำกับภาษีปลอม ดังนั้นการจะไม่ถูกสรรพากรเพ่งเล็งก็ต้องคำนวณรายได้รายจ่ายอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดแม้ว่าจะมีผลลัพธ์เป็นขาดทุนก็ตาม

1. ธุรกิจใดที่สรรพากรรักใคร่ เ็นดูเป็นพิเศษ ?

(1) กิจการสื่อสาร โทรคมนาคม...

(2) ธุรกิจส่งออก และท่องเที่ยว ซึ่งรัฐบาลอุ้มหนุนเต็มที่ ก็น่าจะเป็นกิจการที่น่าจับตามอง... รวมตลอดถึงกิจการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยว อาทิ จิวเวลรี่ โรงแรม ร้านอาหาร รถเช่า เสื้อผ้า กล้องถ่ายรูป ฟิล์ม เป็นต้น

(3) กิจการเกษตรแปรรูป... ธุรกิจพวกนี้ เป็นการเพิ่มมูลค่า (value added) ของสินค้าเกษตรทั้งหลาย เพราะสยามประเทศของเราได้ชื่อว่าเป็นผู้ขนำผู้นำที่อุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่งของโลก

(4) กิจการในตลาดหลักทรัพย์ รายที่กำลังฟูฟ่า ทำคลื่นเศรษฐกิจอยู่ในขณะนี้

(5) ถ้าถามถึงบุคคลธรรมดา... ไม่ยากครับ... ใครที่ปรากฏข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์บ่อย ๆ ก็นั่นแหละ นักการเมืองเอ๋ย นักธุรกิจใหญ่เอ๋ย นักร้องนักแสดงเอ๋ย ฯลฯ ...

ถ้าถามถึงกิจการอะไรที่ไม่น่าตรวจสอบบ้าง ?

• หาบเร่ แผงลอย รถเข็น... ย่านชานเมืองนะครับ (ถ้าเป็นย่านปากคลองตลาด คำตอบก็จะตรงกันข้าม)

• บริษัทที่กำลังปรับโครงสร้างหนี้ หรือถูกฟ้องล้มละลาย

• กรณีบุคคลธรรมดา...ได้แก่ พวกฉกฉวย เด็กชายหนังสือพิมพ์ตามสี่แยกไฟแดง แหกขายถั่ว เป็นต้น

2. กลยุทธ์รับมือ การถูกตรวจสอบภาษี

1. ให้เลือกผู้รับมอบอำนาจที่ดี + เด่น + ดัง คือมีมนุษยสัมพันธ์สูง + ความรู้กฎหมายภาษีอากรแน่นบึ๋ง + ปฏิภาณไหวพริบเยี่ยม + ทศาคติสูงล้ำในการติดต่อราชการ... การเลือกผู้รับมอบอำนาจที่ผิดฝาผิดตัว ย่อมนำมาซึ่งหายนะใหญ่หลวงมาสู่บริษัท

ตัวอย่าง 1 นาย ก ใช้ให้ นาย ข ผู้โง่เขลา + มุทะลุ เป็นผู้แทนไปเจรจาสงบศึกกับ นาย ค ครั้นถูกเหล่าทหารยั่วเย้าระหว่างทางที่ถือสาสนเข้าเมือง นาย ข ระวังอารมณ์ไม่อยู่ จึงใช้จ้าวไล่ฟันทหารไพร่ของข้าศึกล้มตาย การเจรจาก็ต้องเป็นอันอ้าว ด้วยประการฉะนี้ !

ตัวอย่าง 2 นาย A นายตรวจมีอำนาจแห่งศูนย์บริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ (LTO) กรมสรรพากร ได้รับอนุญาตให้ออกไปตรวจสอบภาษีของบริษัท ก จำกัด นางสาว ข เลขาสาวสวยของบริษัทฯ ได้นำรถเบนซ์ 500 SEL มารอรับส่ง คณะผู้ตรวจสอบถึงเชิงบันไดกรมสรรพากร ครั้นราชรถมาถึงบริษัท ก็ได้นำ นาย ก พร้อมเหล่านายตรวจอีก 4 ตรังรีไปยังห้องหับที่คับยิ่งกว่า Toilet เพราะตันอยู่ติดกับห้องน้ำ !หลังจากวันนั้น มิใช่ที่ นางสาว ข และบอสใหญ่ จะไปอ่อนวอนอย่างไร นาย A ก็ไม่ยอมยกกราบมาตรวจภาษีที่บริษัทอีกเลย (ชั่ววันรันดร์)

“ให้คุณทยอยนำเอกสารมาส่งมอบและรับกลับคืนไปทุก ๆ สัปดาห์ แม้เอกสารจะกองพะเนินเพียงใด ข้าฯ ก็จะเร่งตรวจสอบความถูกต้องในการเสียภาษีของบริษัทฯ (เอ็ง) อย่างเร่งด่วน เจียบพลัน และเต็มความสามารถ !”

ตอนอวสานของนิทานเรื่องนี้จะเป็นเช่นไร ท่านผู้อ่านคงจินตนาการได้เองกระมัง !

ตัวอย่างที่ 3 เมื่อคณะตรวจปฏิบัติการภาษีมูลค่าเพิ่มชุดหนึ่งได้มีหนังสือแนะนำตัวเพื่อออกตรวจนับสินค้าคงเหลือของบริษัท A จำกัด ซึ่งเป็นผู้แทนจำหน่ายสีทาบ้านหลายยี่ห้อ อารามที่ตกใจ ถ้าแก่ของบริษัทฯก็รีบมาปรึกษากับผู้จัดการฝ่ายบัญชีว่าจะทำอย่างไรดี ทางผู้จัดการฯ ก็แนะนำว่าให้ขนส่งสินค้าออกจากบริษัทฯ ให้มากที่สุดโดยคิดว่า “เมื่อไม่มีสินค้าให้ตรวจนับ ก็ยอมไม่พบความผิดใดๆ” ผลการตรวจพบว่า

จำนวนสินค้าตามรายงานสินค้าและวัตถุดิบ

1 ล้านชิ้น

หัก จำนวนสินค้าที่ตรวจนับได้

100 ชิ้น

สินค้าขาดจากรายงาน

9.99 แสนชิ้น

บริษัทฯ ต้องรับผิดชอบภาษีขาย 7 % จากมูลค่าของสินค้าที่ขาดจากรายงาน เพราะถือเป็นการขายตามมาตรา 77/1 (8) ข้อ จ พร้อมเบี้ยปรับ 2 เท่าของยอดภาษีขายดังกล่าวตามมาตรา 89 (10) และต้องโทษอาญาตามมาตรา 90 (15) คือการทำรายงานไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่ม เพราะลงรายการสินค้าไม่ตรงกับบัญชีจึงต้องระวางโทษปรับอาญาไม่เกิน 2,000.00 บาทอีกกระทงหนึ่ง กรณีนี้ถ้ารู้จักการวางแผนภาษีตามข้อกฎหมายว่า “หากมีสินค้าเกินจากรายงานสินค้าก็จะมีโทษปรับอาญาเพียง 2,000.00 บาทตามมาตรา 90 (14) เท่านั้น” ก็คงไม่ต้องเสียเวลาของจนเหนื่อยแถมต้องเสียเบี้ยปรับอีก

2.สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อเจ้าพนักงาน

3.ตรวจสอบบัญชีและเอกสารต่าง ๆ ก่อนการส่งมอบต่อเจ้าพนักงาน ฯ เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในการบันทึกบัญชี จะแตกต่างจากเอกสารหลักฐานที่ใช้สอบยืนยันความถูกต้องของการชำระภาษี ตัวอย่างเช่น

- กรณีรายจ่ายที่ไม่มีใบสำคัญ หรือใบสำคัญไม่สมบูรณ์ อาทิ การจ่ายเงินใต้โต๊ะแก่ทางราชการเพื่อได้รับการอำนวยความสะดวก หรือกรณีรายจ่ายค่าพาหนะเดินทางด้วยแท็กซี่ เป็นต้น ในทางบัญชี กรณีอาจบันทึกเป็นรายจ่ายได้ เพราะผู้สอบบัญชี เชื่อว่าเป็นรายการที่เกิดขึ้นจริง และเชื่อในระบบการควบคุมภายใน แต่ในทางภาษีอากร กรณีจะถือเป็นรายจ่ายต้องห้ามตามมาตรา 65 ตี (9) หรือ (18) (รายจ่ายที่กำหนดขึ้นเองโดยไม่มีการจ่ายจริง หรือรายจ่ายที่พิสูจน์ไม่ได้ว่าใครเป็นผู้รับ ตามลำดับ) ทางแก้ไขปัญหาคือกรณีข้างต้น ไม่อาจทำได้ ดังนั้นในอนาคตจึงต้องวางแผนการจ่ายใหม่ เช่น ว่าจ้างเหมาขับปิ้งเป็นเงินก้อน ก็จะทำให้ได้มีผลมาลงบัญชีเต็มจำนวน ส่วนกรณีค่าพาหนะ ก็อาจต้องใช้รายงานการเดินทางมาประกอบการลงบัญชี ซึ่งก็จะดีกว่าไม่มีเอกสารสนับสนุนใด ๆ เลย

• กรณีส่งเสริมการขาย (ลด แลก แจก แถม) เช่น ช้อ 10 ชิ้น แถม 1 ชิ้น หากมองเพียงเอกสารตัดสต็อก ก็จะต้องสงสัย เพราะส่งมอบสินค้า 11 ชิ้น แต่ถือเป็นรายได้เพียง 10 ชิ้น เท่านั้น ซึ่งจะเป็นประเด็นที่อาจถูกประเมินรายรับเพิ่มขึ้นตามนัยมาตรา 65 ทวิ (4) แห่งประมวลรัษฎากร แต่... ถ้าบริษัทผู้ขายมีหลักฐาน โปรแกรมการส่งเสริมการขาย + รายงานการประชุมของฝ่ายการตลาด + โบรชัวร์โฆษณาโปรแกรมลดแลกแจกแถม ดังกล่าว ไว้สนับสนุน ก็จะมีน้ำหนักให้เชื่อถือได้และไม่ต้องถูกประเมินรายรับเพิ่มเติม

4. การให้การในประเด็นภาษี / ประเด็นข้อกฎหมาย ต้องรอบคอบ และรัดกุม ผู้รับมอบอำนาจประเภทต่อหยอ ย่าป่อยไปพบเจ้าหน้าที่เชี่ยวชาญ เพราะคำให้การต่าง ๆ ย่อมถือเป็นพยานเอกสารเพื่อใช้ในการประเมินภาษีอากรได้

แนวทางที่ถูกต้องคือ เมื่อได้รับการแจ้งประเด็นความผิด หรือประเด็นภาษี (tax issues) อย่าเพิ่งรีบตอบแบบสุ่มหัวสุ่มท้าย แต่ควรนำประเด็นดังกล่าวกลับมาปรึกษาผู้รู้ (tax expert) หรือค้นคว้าหาคำตอบ (rule of law) ในประเด็นภาษีเหล่านั้น จากตำราภาษีอากร หรือคำวินิจฉัยปัญหาของกรมสรรพากร (Revenue Ruling) หรือคำพิพากษาของศาลฎีกา (ถ้ามี)... เมื่อมั่นใจ และได้หลักฐานแน่นหนา จึงค่อยเดินหน้า

5. การอุทธรณ์ภาษี ต้องเร่งดำเนินการภายใน 30 วัน เมื่อได้รับใบแจ้งการประเมินภาษีอากรประเภทใดก็ตาม ผู้เสียภาษีจะต้องอุทธรณ์การประเมินภายใน 30 วัน นับแต่วันได้รับแจ้งการประเมิน (มาตรา 30 แห่งประมวลรัษฎากร)

ตามกฎหมายปัจจุบัน การอุทธรณ์ภาษี ทำได้ 2 ระดับ คือ (1) อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของกรมสรรพากร และ (2) อุทธรณ์ต่อศาลภาษีอากรกลางและศาลฎีกา ในลำดับถัดไป หลายบริษัทมักตกม้าตาย ด้วยมีแต่เอื้อระเหยลอยชายในช่วงวันต้น ๆ ของการได้รับหนังสือแจ้งการประเมิน กว่าจะตัดสินใจว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาภาษีอากร เวลาก็ล่วงเลยไปจนน้ำแห้งขอดแล้ว

ระวังเชียวครับ เกี่ยวกับเงื่อนไขเวลา 30 วัน เพราะถ้าล่วงเลยไปก็คล้ายถูกน็อคตั้งแต่ยังไม่ทันขึ้นสู่วาที หรือคล้ายตั้งกำหนดเวลาแข่งขันฟุตบอลเริ่ม 19.00 น. แต่ทีมของเราดันมาถึงสนามเอาตอนสามทุ่มจนกรรมการตัดสินใจแพ้ไปแล้ว เป็นต้น

3. สงสัย

ภาษีอากร เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับโลกธุรกิจ... ใครก็ตามที่มีเงินได้ ย่อมพึงต้องชำระภาษีแก่รัฐ เป็นธรรมดา หากถามถึงโอกาสที่จะถูกเลือกขึ้นมาทำการตรวจสอบภาษี ก็ขอตอบว่าขึ้นอยู่กับหลายองค์ประกอบ เช่น ประเภทธุรกิจ ความบกพร่องของงบการเงินที่วิเคราะห์ตรวจพบในเบื้องต้น ความมีชื่อเสียง / ภาพพจน์ของกิจการ และโชควาสนา ที่เคยทำบุญร่วมกันมากับสรรพากร เป็นต้น ซึ่งการให้น้ำหนักของแต่ละปัจจัยไม่เท่ากันในแต่ละสถานการณ์ ดังนั้น โอกาส (probability) ที่จะโดนแจ็กพ็อต ของแต่ละกิจการจึงต้องวิเคราะห์เป็นกรณี ๆ ไป

แต่สิ่งหนึ่งที่ผู้ถูกเทียบเชิญควรภูมิใจ ก็คือ "ถ้าท่านมิใช่คนรวย หรือคนมีสตางค์ รับรองได้ว่าสรรพากรจะไม่เหลียวมองท่านแม้หางตา"

สิ่งที่ท่านพึงปฏิบัติก็คือ ต้องทำตามภาษีดี "มั่นหวังตั้งสงบ จงเตรียมรบให้พร้อมสรรพ" นั่นคือมีการวางแผนภาษี มีการเตรียมบัญชี / เอกสาร / ข้อมูล ไว้พร้อมชี้แจงในประเด็นภาษีต่อเจ้าพนักงาน ... ซึ่งหากเราสุจริตแล้วไซ้ร์ ก็ไม่เห็นต้องเกรงกลัวอะไรกับการตรวจสอบภาษี ไม่ว่าจะสรรพากรจะบุกเข้ามาบริษัทของท่านในวันนี้ พรุ่งนี้ หรือวันไหน ๆ ก็ตาม ...

แหล่งที่มา หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ